

Partijprogramma's Tweede Kamerverkiezingen 2017:

Inhoud

Partijprogramma's Tweede Kamerverkiezingen 2017:	1
Grote partijen	2
VVD	2
PvdA.....	4
PVV	6
SP	7
CDA	9
D66	11
ChristenUnie.....	13
GroenLinks.....	15
SGP	18
Partij voor de Dieren	20
50Plus	22
Kleine partijen	23
Vrijzinnige Partij	23
Piraten Partij.....	26
Libertarische Partij	28
DENK.....	30
VoorNederland	32
Forum voor Democratie	34
Nieuwe Wegen	36

Deze samenvattende partijprogramma's zijn afkomstig van parlement.com (initiatief van Parlementair Documentatie Centrum van de Universiteit Leiden) en zij behouden dan ook alle rechten van de inhoud van dit bestand.

Grote partijen

VVD

Economie/begroting

- tien miljard euro aan lastenverlichting voor bedrijven en burgers.
- het aantrekkelijker maken om een vast contract aan te bieden. Loondoorbetaling bij ziekte voor kleine bedrijven (tot 25 werknemers) wordt daarom verkort naar één jaar.
- het moet weer mogelijk worden om meerdere tijdelijke contracten en tijdelijke contracten van langere duur aan te bieden.
- tijdelijk opheffen van de sollicitatieplicht als je een opleiding gaat volgen die je klaarstoomt voor een baan.
- cao's moeten niet langer algemeen verbindend zijn voor alle bedrijven uit een sector.
- iedereen moet een eigen pensioenpotje krijgen met een duidelijk overzicht van de eigen ingeleegde pensioenpremie en het opgebouwde vermogen. Dit potje kan wel collectief worden beheerd.
- een flexibel aanvullend pensioen: het moet bijvoorbeeld mogelijk worden om een deel direct op te nemen (bij pensionering) om je hypotheek af te lossen of om te schenken aan je kinderen.
- investeren in innovatie. Innovatie vraagt investeringen voor de lange termijn en een stabiele en betrouwbare wet- en regelgeving. Het huidige innovatiebeleid moet doorgezet worden waarbij goed gekeken wordt waar het beleid aangevuld dan wel verruimd kan worden en of extra investeringen nodig zijn.
- meer investeren in kennis. Nederland moet aantrekkelijk zijn voor hoogopgeleide mensen uit het buitenland die bijdragen aan onze welvaart. Daarom willen wij een 'kennismigrantenregeling' op basis van een puntensysteem. Hierbij kijken we niet alleen naar het inkomen dat je gaat verdienen, maar ook naar je opleidingsniveau, werkervaring en taalvaardigheid.

Zorg

- een flexibele AOW: je moet de keuze hebben om de AOW later in te laten gaan wanneer je besluit langer door te werken.
- de VVD is voor een breed basispakket. Dure medicijnen vallen in dit pakket mits hun effectiviteit is aangetoond.
- er moet een norm komen voor verpleeg- en verzorgingshuizen met betrekking tot levenskwaliteit, wensen van bewoners en de indeling van hun dagelijks leven. Instellingen die deze norm langdurig niet halen, worden gesloten.
- vasthouden aan het scheiden van wonen en zorg.

Veiligheid en justitie

- investeren in (meer) wijkagenten.
- agenten worden in principe niet aangemerkt als verdachten in een onderzoek naar het gebruik van geweld.

- meer preventief fouilleren, cameratoezicht, samenscholings- en gebiedsverboden voor reischoppers die overlast veroorzaken.
- zwaardere straffen voor het bezit van (semi-)automatische wapens en moord en doodslag.
- afschaffen van de vervroegde invrijheidstelling.
- andere landelijke aanpak problematiek van softdrugs.
- uitbreiding van de speciale antiterreureenheden.
- uitbreiden van de bevoegdheden van de veiligheidsdiensten. De bevoegdheden moeten ook worden aangepast aan de nieuwste technologische ontwikkelingen en communicatiemiddelen.

Defensie

- fors meer investeren in defensie. Prioriteit is het volledig op orde brengen van de basis- en inzetgereedheid van de gehele krijgsmacht.
- constant investeren in manschappen, nieuw militair personeel en innovaties.
- behouden van alle defensieonderdelen (marine, luchtmacht, landmacht en marechaussee).
- de uitgaven aan defensie moeten op termijn op het Europese NAVO-gemiddelde zitten.

Immigratie en integratie

- er moeten consequenties worden verbonden aan het niet voldoen aan de inburgeringsplicht, zoals het verliezen van de verblijfsvergunning, geen sterkere verblijfsstatus kunnen krijgen, geen Nederlander kunnen worden of geen uitkering meer krijgen.
- meer opvang in de regio en geen asielaanvragen meer in Europa. Alleen met hervestigingsprogramma's kunnen mensen naar Nederland komen.
- stoppen van het stapelen van asielaanvragen. Dat wil zeggen dat herhaalde aanvragen verkort afgedaan worden en het beroep niet in Nederland mag worden afgewacht. Bij herhaalde aanvragen kan men niet in hoger beroep gaan.
- Nederland moet geen migranten uit veilige landen aannemen. Deze veilige landen moeten hun eigen inwoners terugnemen. Medewerking van deze veilige landen kan als voorwaarde gesteld worden bij ontwikkelingshulp, handelsrelaties en het sluiten van verdragen.
- afschaffen van gemeentelijke opvang voor uitgeprocedeerde asielzoekers en illegalen. uitgeprocedeerde asielzoekers moeten Nederland verlaten.
- het strafbaar stellen van illegaal verblijf en de hulp hierbij.

Economie/begroting

- miljarden extra investeren in een duurzame economie. Goed voor extra banen, leefomgeving en klimaat.
- ZZP'ers krijgen bescherming door minimumtarieven.
- loonsverhogingen bij bedrijven en overheid.
- bankbelasting wordt verhoogd.
- lage en middeninkomens betalen minder inkomstenbelasting, hogere meer.
- Wet normering topinkomens gaat gelden voor alle werknemers in de (semi-)publieke sector.
- het minimumjeugdloon vanaf 18 jaar verdwijnt stapsgewijs, iedere volwassene krijgt dan een volwassen loon.
- wie minder verdient, gaat minder huur betalen.
- wettelijke verbod op beloningsverschil tussen mannen en vrouwen.
- meer ruimte voor verhogen pensioenen.
- budget ontwikkelingssamenwerking gaat omhoog naar 0,7 procent.

Sociale Zekerheid/Zorg

- flexibele AOW: tot 3 jaar eerder stoppen met werken tegen een redelijke korting, niemand zakt onder het minimum.
- een uniforme polis voor alle basisverzekeringen in de zorg.
- afschaffen van eigen risico.
- geen marktwerking in eerstelijnszorg.

Onderwijs

- lestaak leraren gaat terug naar 20 uur per week.
- extra investeringen in het beroepsonderwijs en bijscholing van werknemers, in vijftien jaar tot 10 miljard euro extra per jaar.
- kinderen met een beperking doen mee in het gewone onderwijs. Ouders mogen zelf bepalen op welke school hun kind passend onderwijs krijgt.
- drie brede brugklassen in het voortgezet onderwijs: voorbereidend vakonderwijs, voorbereidend beroepsonderwijs en voorbereidend hoger onderwijs.
- meer geld naar gemengde en brede scholen, sport, cultuur en verenigingen en naar wijkvoorzieningen als bibliotheken.
- één voorziening voor opvang van alle kinderen van 0-4 jaar.

Veiligheid en justitie

- minimaal één wijkagent per vijfduizend inwoners. Meer mag voortaan ook.
- beter opvang vluchtelingen in eigen regio.
- blijven richten op strijd tegen ISIS en aanverwante organisaties.
- defensie krijgt meer geld voor bewaken grenzen, missies en bijdrage aan NAVO.
- strafrecht bij straatintimidatie.
- racisme wordt harder aangepakt. Politie en Openbaar Ministerie krijgen hiervoor meer geld.
- wietteelt wordt legaal.

Overig

- anoniem solliciteren bij alle overheden en (semi)publieke instellingen.
- de grootte van een asielzoekerscentrum wordt aangepast aan de omvang van dorp of stad.
- het ouderschapsverlof voor vaders gaat van een week naar drie maanden.
- meer geld voor armoedebeleid.
- geen correctief referendum.

Nederland de-islamiseren

- Nul asielzoekers er bij en geen immigranten meer uit islamitische landen.
- Intrekken al verleende verblijfsvergunningen asiel voor bepaalde tijd, asielzoekerscentra (AZC's) dicht.
- Verbod op het dragen van islamitische hoofddoekjes in publieke functies.
- Verbod op overige islamitische uitingen die in strijd zijn met de openbare orde.
- Preventief opsluiten radicale moslims.
- Criminelen met een dubbele nationaliteit denaturaliseren en uitzetten.
- Syriëgangers niet meer terug laten keren naar Nederland.
- Alle moskeeën en islamitische scholen dicht, verbod Koran.

Economie/begroting

- Huren omlaag.
- AOW-leeftijd op 65 jaar, aanvullende pensionen wel indexeren.
- Lagere inkomstenbelasting.
- Halvering motorrijtuigenbelasting.

Zorg

- Eigen risico zorg geheel afschaffen.
- Terugdraaien bezuinigingen thuiszorg en ouderenzorg.

Veiligheid en justitie

- 2 miljard euro extra naar defensie en politie.

Europa

- Nederland moet uit de Europese Unie stappen.

Overig

- Invoeren van het bindend referendum.

Economie/begroting

- investeringsplan voor Nederland
- jongeren krijgen vanaf hun achttiende recht op een gewoon minimumloon, dat met 10 procent omhoog gaat
- ook de bijstand en de AOW gaan met 10 procent omhoog
- het jeugdloon gaat verdwijnen
- de 'kostendelersnorm' verdwijnt: wie bijstand heeft en met andere volwassenen in één huis woont, wordt niet meer gekort op de uitkering
- multinationals belasting laten betalen
- extra belasting voor miljonairs
- invoering Nationale volksbank en een investeringsbank voor het midden- en kleinbedrijf
- huren verlagen
- studiebeurzen terug

Zorg

- invoeren nationaal zorgfonds dat de taken van de zorgverzekeraars moet overnemen. In het basispakket van het Nationaal Zorgfonds komt ook de tandarts, fysiotherapie en geestelijke gezondheidszorg
- afschaffen eigen risico bij de zorgverzekering
- Ziektekostenpremie wordt inkomensafhankelijk
- er komt één landelijk inkoopcentrum voor medicijnen en hulpmiddelen
- er moet één basiszorgpakket voor gemeentes komen.
- Verzorgingstehuizen blijven open. Ouderen mogen zelf kiezen of ze thuis willen blijven of niet
- voldoende zorgpersoneel
- fusieverbod voor ziekenhuizen
- het persoonsgebonden budget (pgb) blijft beschikbaar

Veiligheid en justitie

- meer agenten in de wijk
- teelt en verkoop van softdrugs voor de Nederlandse markt wordt gereguleerd en gelegaliseerd
- toegang tot het recht wordt verbeterd, om klassenjustitie te voorkomen
- het ministerie van Veiligheid en Justitie wordt gesplitst. Handhaving van de openbare orde en andere politietaken worden ondergebracht bij Binnenlandse Zaken.
- de rechtspraak krijgt een aparte begroting

- meer aandacht voor het bestrijden van etnisch profileren, onder meer door agenten hier beter op te scholen
- meer aandacht voor het voorkomen van eerwraak en huiselijk geweld door middel van een integraal programma tegen seksisme en huwelijksdwang, tegen eengerelateerd geweld en voor de zelfbeschikking van vrouwen.

Europa

- afschaffen huidige Europese Commissie
- referendum over afgeslankte EU
- de EU krijgt voorlopig geen nieuwe leden. Toekomstige uitbreidingen van de EU worden altijd via een referendum aan de bevolking voorgelegd.
- Nederland gaat minder betalen aan Europese bureaucratie
- stabiliteits- en groeipact gaat op de schop. Nederland moet volledige zeggenschap krijgen over eigen begrotingsbeleid.
- invloed grote hoeveelheid lobbyisten in Brussel wordt teruggedrongen.

Immigratie en Integratie

- betere opvang vluchtelingen in de regio
- meer aandacht op scholen voor filosofie, religie en levensbeschouwing: leerlingen moeten leren om te gaan met andersdenkenden en zelf kritisch na te denken over hun eigen achtergrond.
- tweedeling in buurten tegengaan door woningen te bouwen in verschillende prijsklassen en vluchtelingen ook in rijkere gemeenten onder te brengen.
- De 'ongewenste beïnvloeding' van Nederlanders door Turkije en Marokko moet stoppen: met organisaties die een 'verlengstuk' zijn van regeringen in die landen moet de overheid geen 'bondgenootschappen' meer sluiten.

Familie en gezin

- invoering van een minister voor Familie en Gezin.
- verlaging van de belasting voor huishoudens.
- er moet een 'zorgbonus' komen in de vorm van fiscale ondersteuning voor familieleden die mantelzorgen.
- verdere verlaging van belasting op schenkingen aan kinderen en kleinkinderen.
- drie maanden ouderschapsverlof voor beide ouders.

Economie/begroting

- terugdraaien van de invoering van het leenstelsel voor studenten in het hoger onderwijs.

flexibilisering van de arbeidsmarkt een halt toe te roepen:

- de hervorming van het ontslagrecht moet deels worden teruggedraaid.
- er moet ruimte komen voor meerjarige arbeidscontracten.

belastingen:

- invoering van een sociale vlaktaks: er moet één belastingtarief voor hoge inkomens komen en één belastingtarief voor lage inkomens.
- over spaargeld moet het reële rendement belast worden. In de tussentijd moeten de belastingen op spaargeld verlaagd worden.
- de doorbetaling bij ziekte moet worden verkort.
- voor langdurige ziekte moet een nieuw stelsel komen 'met publieke waarborgen'
- invoering van een basisverzekering voor arbeidsongeschiktheid waar ook flexwerkers en zzp'ers aan deelnemen.

Pensioen:

- ouderen met een klein pensioen moeten substantieel gecompenseerd worden voor de achterstand die ze in de afgelopen jaren hebben opgelopen op andere groepen doordat ze onevenredig hard werden getroffen door het kabinetsbeleid.
- het pensioenstelsel moet persoonlijker en overdraagbaar worden en ruimte bieden voor uitkering van pensioenvermogen ten behoeve van bijvoorbeeld het eigen huis.
- zzp'ers moeten deelnemen aan een pensioenvoorziening willen ze gebruik kunnen blijven maken van de volledige zelfstandigenaftrek.

Zorg

- verlagen van het eigen risico in de zorg.
- afschaffen van de budgetpolissen.
- afschaffen van winstuitkeringen in de zorg.

Europa

- de Europese Unie moet terug naar de kerntaken.
- de EU moet 'vaker dan nu samenwerken in kleinere kopgroepen'.
- volgens het CDA was het 'nooit de bedoeling' dat de ECB maandelijks voor €280 miljard aan staatsobligaties en bedrijfsobligaties kan opkopen.

Overig

- invoering van een nieuwe (maatschappelijke) dienstplicht. Jongeren kunnen dienen bij Defensie, maar ook in de zorg, bij de politie of andere maatschappelijke organisaties. Er wordt begonnen met jongeren die een extra zetje nodig hebben om hen bij de samenleving te houden. Voor hen heeft de dienstplicht een (her)opvoedende rol. Op termijn gaat de dienstplicht gelden voor alle jongeren.
- het vrijwilligerswerk moet ondersteund worden door onnodige regels voor vrijwilligers en verenigingen te schrappen. De regels voor onkostenvergoeding van vrijwilligerswerk moeten versoepeld worden.
- terugkeer van de minister voor Landbouw.
- invoeren van een suikerbelasting waaruit een gezonde levensstijl kan worden gesubsidieerd.
- afschaffen van het raadgevend referendum
- invoeren van een kiesdrempel van twee zetels
- 'de zondag blijft de zondag, omdat de Zondagswet blijft'
- verdubbeling van straffen voor recidivisten.

Onderwijs

- er moeten brede buurtscholen (kindcentra) komen waar ieder kind vanaf twee jaar gelijke kansen krijgt door uitstekend onderwijs met aandacht voor cultuur, sport, digitale vaardigheden en een gezond leven.
- investeren in docenten: minder regels, minder lesuren, meer ruimte om beter onderwijs te geven.
- investeren in beter beroepsonderwijs door nauwere aansluiting op de arbeidsmarkt en van het mbo op het hbo, meer ruimte voor vakmanschap en meer internationale kansen.
- een leven lang leren en tweede kansen voor iedereen: kansen om te stapelen, bij te scholen of een nieuwe carrière na te jagen.
- investeren in onderzoek - fundamenteel en toegepast. De kwaliteit van wo-onderwijs moet versterkt worden via digitalisering, de kwaliteit van docenten en medezeggenschap.

Schone groei

- alle kolencentrales sluiten, te beginnen met de oude en meest vervuilende.
- 100.000 betaalbare energieneutrale huurwoningen bouwen.
- belastingvoordelen voor burgers die energiezuinig leven: bijvoorbeeld elektrisch rijden en zelf stroom opwekken belonen.
- investeren in innovatie en groene ondernemers.

Economie/begroting

- investeren in onderwijs, onderzoek, innovatie, cultuur, de rechtsstaat en in internationale samenwerking en defensie.
- belastinghervorming: minder lasten op arbeid, meer vergroening, minder stimuleren van schulden, stijging van de zorgkosten in de hand houden.
- gezonde overheidsfinanciën, ook voor toekomstige generaties.
- hervorming pensioenen. Er komt een individueel pensioen, met behoud van solidariteit, maar zonder overdracht van geld van jong naar oud.
- oprichting publieke investeringsbank om met publiek geld private investeringen aan te jagen, gericht op maatschappelijk relevante doelen zoals duurzame energietransitie en digitale infrastructuur.
- voor werknemers met een flexcontract moet een vaste baan bereikbaar worden. Tijdelijke contracten verdwijnen.
- zzp'ers krijgen de ruimte. De zelfstandigenaftrek blijft. Het wordt voor zzp'ers makkelijker om vrijwillig te sparen voor pensioen of zich te verzekeren.

Zorg

- rust in de zorg na de hervormingen van de afgelopen jaren.
- investeren in eHealth en innovatie gericht op gezondheid in plaats van behandeling; meer aandacht voor preventie en gezond leven.
- huisartsen in de buurt komen centraal te staan. Kwaliteit van de zorg moet transparant worden.
- hulp bij zorgvuldige levensbeëindiging is niet langer strafbaar.

Veiligheid en justitie

- softdrugs moeten veilig en gereguleerd door de overheid worden aangeboden.
- ministerie van politie en justitie moet weer opgesplitst worden in twee aparte ministeries.
- investeren in rechtsbijstand voor iedereen die het nodig heeft; kortere wachttijden bij de rechtbank.
- bescherming van privacy en beschikking over digitale privégegevens.
- terrorisme bestrijden door intensievere Europese samenwerking tussen Europese inlichtingendiensten aan te gaan en het in een vroeg stadium signaleren van radicalisering.

Europa

- tegen een 'Nexit'.
- voor een democratischer en slagvaardiger Europa.
- niemand hoeft in Nederland zijn oorspronkelijke nationaliteit op te geven. Ook Nederlanders in het buitenland houden hun Nederlanderschap zolang zij dat willen.
- vluchtelingen moeten via veilige en legale routes naar Nederland komen. Goede grenscontroles aan de Europese buitengrenzen moeten het aantal vluchtelingen beheersbaar houden.
- vluchtelingen krijgen vanaf de eerste dag taalles en kans op werk.

Overig

- betaald ouderschapsverlof van twaalf weken voor vaders en meemoeders.
- Nederland moet de digitale koploper van Europa worden met de beste digitale infrastructuur en vaardigheden.

Kinderen & Onderwijs

- investering van 1 miljard extra voor kansen van kinderen en gezinnen door verhoging van kinderbijslag en kindgebonden budget, en uitbreiding van bevallings-, ouderschaps- en zorgverlof.
- investering van 1 miljard in leraren, levenslang leren, en beter beroepsonderwijs dat aansluit bij de arbeidsmarkt.
- herinvoering van de basisbeurs voor studenten.

Zorg

- zorg die dichtbij georganiseerd is. Gemeenten kopen zorg in op basis van prijs én kwaliteit. Zij zorgen voor een samenhangend zorgaanbod, met oog voor identiteitsgebonden zorg en keuzevrijheid.
- meer ruimte voor huisartsen en wijkverpleegkundigen en zorg in de thuissituatie.
- verplichte eigen risico wordt aanzienlijk verlaagd.
- met 1400 keuzemogelijkheden voor een polis is het moeilijk kiezen, waarbij soms ook sprake is van schijnkeuzes. Daarom wordt het aantal polissen flink uitgedund.
- specialisten gaan in loondienst. Medisch specialisten vallen voortaan ook onder de Wet normering topinkomens.
- investeren in preventie.

Immigratie & Integratie

- verplicht tweejarig leer-werktraject voor alle statushouders. Uitstroom uit dit traject kan in principe alleen na goede toetsing.
- leefgeld en voorzieningen als onderdak, onderwijs en zorg.
- taal en burgerschapsvorming en ontwikkelen van loyaliteit aan Nederland vanaf dag één.
- 1 miljard extra voor opvang en ontwikkeling in herkomstregio's van vluchtelingen.

Economie/begroting

- zzp'ers collectief verzekeren tegen arbeidsongeschiktheid.
- de WW wordt omgebouwd naar WOW: Werk-Opleiding-Werk met inzet van de transitievergoeding.
- bij tijdelijke contracten het principe invoeren dat bij elk nieuw contract, de duur toeneemt.
- kleinere bedrijven ontzien in kosten; doorbetalen bij ziekte gaat voor hen terug naar 1 jaar.
- lastendruk op arbeid stevig verlagen.
- een belastingstelsel dat het gevoel van solidariteit weer terugbrengt door draagkracht en gezinssituatie in rekening te brengen, en waar de lasten op arbeid flink omlaag gaan en die op consumptie en vervuiling omhoog.

Schone groei

- nationale aanpak onder leiding van energiecommissaris.
- impuls energiebesparing en versnellen transitie met woningcorporaties en pensioenfondsen.
- beter beprijzen CO2 en daardoor minder subsidies.

Veiligheid en justitie

- 2 miljard extra voor het verbeteren van defensie.
- politie, justitie en veiligheidsdiensten moeten voldoende zijn toegerust. Iedere wijk een wijkagent en meer recherche.

Europa

- Europa is cruciaal voor vrede en veiligheid, maar het moet terug naar de bedoeling: samenwerkende natiestaten.
- het initiatiefrecht van de Commissie beperken tot de beleidsvelden waar de EU exclusieve bevoegdheid heeft (douane-unie, mededinging, internationale handel en monetair beleid voor de eurozone). Voor andere beleidsterreinen moet toestemming van de Raad en het Parlement komen.
- de betrokkenheid van nationale parlementen wordt vergroot door middel van een echte noodremprocedure.
- uiterste terughoudendheid bij toetreding nieuwe lidstaten en uitbreiding Europese bevoegdheden.
- geen koppeling tussen de Europese Monetaire Unie en de EU.

Overig

- invoering maatschappelijke dienstplicht: voor iedereen vanaf 18, te vervullen voor je 28e. Flexibel en breed in te vullen: van zorg tot onderhoud openbare ruimte, van bestuurswerk tot stage. Er is de mogelijkheid is te kiezen voor een dienstplichtvergoeding of het aflossen van bijvoorbeeld studieschulden.

Duurzaamheid

- oprichten van een ministerie voor Klimaat en Duurzame Economie.
- oprichten van een Groene investeringsbank, invoeren van een belasting op verpakkingen en investeringsplannen voor openbaar vervoer, schone energie en energiezuinige woningen.
- voor vlees gaat het hoge btw-tarief gelden; er komt een verbod op stunten met vleesprijzen.

Het gebruik van fossiele brandstoffen verminderen door:

- invoeren van een heffing op CO₂-uitstoot; een kilometerprijs voor auto's; en een Klimaatwet die de uitstoot van broeikasgassen moet verlagen.
- stoppen met subsidies op gas; terugschroeven van de gaswinning in Groningen; fiscaal stimuleren van duurzame energie en energiebesparing;
- kolencentrales en kerncentrales sluiten.

Meer zeggenschap

- burgers krijgen op lokaal niveau het recht om bepaalde taken in de wijk zelf uit te voeren tegen gelijke of lagere kosten.
- de gemeenteraad kiest de burgemeester; de Provinciale Staten kiezen de Commissaris van de Koning.
- invoeren van een correctief referendum; de opkomstdrempel voor het raadgevend referendum wordt geschrapt.
- burgers krijgen het recht om wetten door een rechter te laten toetsen aan de Grondwet. Wanneer deze constitutionele toetsing is verwezenlijkt, wordt de Eerste Kamer afgeschaft.
- op termijn wordt Nederland een republiek en wordt het staatshoofd gekozen.

Onderwijs

Verbeteren van het basis- en voortgezet onderwijs:

- meer leraren in het basis- en voortgezet onderwijs en lagere werkdruk voor leraren;
- alle kinderen kunnen een dubbel schooladvies ontvangen, bijvoorbeeld vmbo/havo. - invoering van de optie van een tweejarige brede brugklas.
- meer geld voor kleinere klassen en speciaal/passend onderwijs.
- afschaffing van de rekentoets in het voortgezet onderwijs.

Verbeteren van het beroeps- en hoger onderwijs:

- invoering van een doorstroomrecht: een diploma geeft zonder extra voorwaarden recht op vervolgonderwijs.

- de toegankelijkheid van het hoger onderwijs vergroten; selectie aan de poort stoppen; bindend studieadvies wordt afgeschaft;

Economie/begroting

- een nieuw sociaal akkoord. De overheid moet het goede voorbeeld geven door reële loonsverhoging te geven aan politieagenten, leraren en werkenden in de zorg.
- quotum van 30 procent voor vrouwen in topfuncties.
- invoering van gratis kinderopvang.
- meer geld naar ontwikkelingssamenwerking.
- investeren in het openbaar vervoer; extra treinen, elektrische bussen, meer fietsenstallingen en OV-fietsen bij stations.

Inkomensbeleid

- belastingverlaging voor lage en middeninkomens; kwijtscheldingsregelingen voor mensen met zeer problematische schulden;
- kinderbijslag wordt inkomensafhankelijk;
- topinkomens worden zwaarder belast; bonuscultuur moet aangepakt worden.
- aanpakken van belastingontwijking door multinationals; hogere belasting op erfenissen van grote vermogens; hogere buffers voor banken; invoering van 'Piketty-belasting': een progressieve belasting op vermogen op basis van reëel rendement.
- verhogen van de inkomens van ouderen die een beperkt of geen aanvullend pensioen hebben; beperken van de fiscale subsidiëring van pensioenen van de hoge inkomens.
- verhoging van de AOW als basispensioen; pensioendeelnemers gaan individueel sparen en collectief beleggen.

Zorg

- abortus gaat uit het wetboek van strafrecht. De verplichte bedenktijd bij abortus wordt afgeschaft.
- euthanasie gaat uit het wetboek van strafrecht. Artsen zijn pas strafbaar wanneer ze zich niet aan de regels houden.
- medisch specialisten verplicht in loondienst.

Veiligheid en justitie

- meer wijkagenten en politiebureaus in de wijken.
- ministerie van Veiligheid & Justitie wordt weer het ministerie van Justitie. De zeggenschap over de politie gaat naar het ministerie van Binnenlandse Zaken.
- minder gebruik van massasurveillance bij het bestrijden van terrorisme;
- softdrugs worden gelegaliseerd.

- afschaffing van het kraakverbod.

Europa

- vluchtelingen worden opgevangen; meer geld voor opvang vluchtelingen in de regio;
- kleinschalige opvang in Nederland; binnen een jaar een definitieve beslissing op een asielverzoek; integratie van asielzoekers start op de eerste dag na aankomst in Nederland. Alle EU-lidstaten doen mee aan de verdeling en opvang van vluchtelingen. Bij niet meewerken volgen sancties.
- stopzetten van de TTIP-onderhandelingen. Als er toch een akkoord komt, moet het in een referendum worden voorgelegd aan de burgers.

Overig

- erkenning, rechtsherstel en compensatie voor alle oorlogsgetroffenen uit voormalig Nederlands-Indië; ook andere slachtoffers van ons koloniale verleden krijgen erkenning.
- 5 mei wordt een nationale feestdag waarop iedereen ieder jaar vrij is.
- erkenning van Palestina als staat; opschorting van het associatieverdrag tussen de EU en Israël, zolang Israël doorgaat met ernstige schendingen van het internationaal recht.
- grondrechten gelden ook op het internet.
- verbod op kernwapens in Nederland.
- voorzieningen voor bewoners in krimpgebieden blijven op peil.
- dierproeven worden uitgefaseerd.
- afschaffen van majesteitsschennis; afschaffen van de straf op het beledigen van een bevriend staatshoofd.

Economie/begroting

- verlagen van de belasting op arbeid.
- afschaffen van de overdrachtsbelasting.
- afbouwen van het eigen-woningforfait en hervormen van de hypotheekrenteaftrek.
- pensioenopbouw, de aflossing van hypotheeken en zorg worden aan elkaar gekoppeld.
- er moet fors worden geïnvesteerd in kennis en innovatie.
- ondernemers moeten meer ruimte krijgen: lagere lasten voor ondernemers en minder bureaucratie.

een aantal maatregelen om starters gemakkelijker aan een woning te helpen:

- invoeren van een 'starterslening' voor beginners op de woningmarkt.
- banken moeten sneller een hypotheek geven aan mensen met een tijdelijk contract.
- ouders moeten hun kinderen belastingvrij kunnen helpen bij de aanschaf van een woning of bij de aflossing van de hypotheek.
- aflossen van hypotheekschulden moet over een langere periode uitgesmeerd worden.

Zorg

- de SGP is tegen abortus.
- de SGP is tegen hulp bij zelfdoding.
- er moet een goede regeling komen voor zorgverlof.
- mantelzorgers krijgen een fiscale aftrekpost.
- meer handen aan het bed.
- investeren in de zorg, bijvoorbeeld in een 3D-printer waarmee een ongeboren kind met een open ruggetje al tijdens de zwangerschap kan worden geopereerd.

Familie en gezin

- gezinnen ontvangen 1000 euro na de geboorte van het eerste kind.
- verhogen van de kinderbijslag.
- de kinderopvangtoeslag vervalt voor kinderen tot één jaar.
- meer ruimte voor thuisonderwijs.
- vastleggen van het 'klassieke gezin van vader, moeder en kinderen' in de Grondwet: 'De exclusieve status van het huwelijk van man en vrouw dient in regelgeving en beleid tot uitdrukking te komen'.
- ambtenaren van de burgerlijke stand die op grond van hun geweten niet willen meewerken aan een "homohuwelijk" moeten daartoe het volste recht hebben.

- verplichten van bemiddeling bij een echtscheiding.

Veiligheid en justitie

- justitie moet worden versterkt met 5000 agenten om de dagelijkse criminaliteit aan te pakken en terrorisme te voorkomen.
- 3 tot 4 miljard euro naar defensie.
- defensie moet absoluut ontzien worden bij nieuwe bezuinigingsrondes.
- afschaffen van de regel dat Nederland geen verdachten uitlevert aan landen waar de doodstraf wordt toegepast, ervan uitgaande dat het om goed functionerende rechtsstaten gaat.

Europa

- de EU moet afslanken: minder taken, minder geld, minder regels.
- verdragen die soevereiniteit overhevelen naar 'Brussel' moeten in Tweede en Eerste Kamer aangenomen worden met tweederde meerderheid.
- fors verminderen van de financiële afdracht aan de EU.
- eurolanden moeten zich aan afspraken houden. Zo niet, dan moeten zij uit de euro kunnen worden gezet.

Overig

- herinvoeren van een minister van Landbouw, Visserij en Natuurbeheer. De minister moet ook verplicht de boer op zodat hij niet vastzit in het Europese vergadercircuit, maar weet hoe het eraan toegaat op de boerderij, op de kotter en in de kassen.

Partij voor de Dieren

Economie/begroting

- verlagen van de belasting op arbeid.
- er moet een onderzoek komen naar de mogelijkheden voor het (gefaseerd) invoeren van een basisinkomen voor iedere Nederlandse burger.
- aanpakken van belastingdeals met multinationals: Nederland moet stoppen met het faciliteren van belastingontwijking en bestaande deals openbaar maken.
- afschaffen van bonussen in de financiële sector.
- de Balkenende-norm gaat gelden voor alle publieke en semipublieke instellingen.
- invoeren van een vermogenrendementsheffing op basis van reëel rendement.
- koppelen van de kinderbijslag aan het inkomen van de ouder(s).
- bij- en herscholing moeten worden aangemoedigd en gefaciliteerd door de overheid.
- democratiseren van pensioenfondsen; pensioenfondsen mogen geen nieuwe investeringen doen in niet-duurzame sectoren zonder een bindend ledenreferendum.

Groen en Duurzaam

- verhogen van de belasting op grondstoffen.
- invoeren van een gerichte kilometerheffing.
- invoeren van een groene staatsbalans: een verlies- en winstrekening die de effecten van beleid op mens, dier, natuur, klimaat en milieu laat zien.
- meer duurzame productie voor de regionale markt, minder bulkproductie voor de export.
- aanpassen van de aanbestedingsprocedures van de overheid opdat alle inkopen die de overheid doet gegarandeerd duurzaam, diervriendelijk en sociaal verantwoord zijn.
- invoeren van een groene investeringsbank in handen van de staat.
- sluiten van de kernreactoren.
- invoeren van statiegeld op blikjes en kleine flesjes; hogere btw voor ongezond voedsel.
- afschaffen van subsidies en belastingkortingen voor producenten en (groot)verbruikers van fossiele energie.

Dierenrechten

- afschaffen van dierentuinen.
- opnemen van dierenrechten in de Grondwet.
- afschaffen van dierproeven met primaten; strenger toetsen van aanvragen voor dierproeven.
- er moeten voldoende dierenpolitieagenten komen.
- invoeren van een bedenktijd voor de aankoop van een dier.

- strengere wettelijke eisen voor het welzijn van dieren in kinderboerderijen.

Zorg

- afschaffen van de mantelzorgboete.
- invoeren van een Nationaal Zorgfonds.
- afschaffen van de sollicitatieplicht voor 60-plussers.
- invoeren van een flexibele AOW-leeftijd, mede op basis van het aantal gewerkte jaren.

Veiligheid en justitie

- investeren in politiebureaus en wijkagenten.
- cameratoezicht mag slechts tijdelijk gebruikt worden in een door de rechter aangewezen risicogebied.
- majesteitsschennis en de strafbaarheid van belediging van een buitenlands staatshoofd worden geschrapt uit de wet.
- het ministerie van Veiligheid en Justitie wordt opgeheven: de politie gaat weer naar het ministerie van Binnenlandse Zaken en Justitie wordt weer een zelfstandig ministerie.

Europa

- beperken van de invloed van de Europese Unie.
- een internationaal hof moet 'ecocide', moord op ecosystemen voortaan vervolgen.

Overig

- invoeren van een ministerie van Voedsel en Landbouw.
- afschaffen van de officiële geslachtsregistratie.
- invoeren van een raadgevend referendum dat tegelijkertijd met andere verkiezingen kan plaatsvinden (zoals in Zwitserland).
- invoeren van een verbod op consumentenvuurwerk.
- de maximumsnelheid moet terug naar 120 kilometer per uur.
- betaald vaderschapsverlof naar drie maanden voor vaders.

Economie/begroting

- AOW-leeftijd terug naar 65 jaar.
- het huidige pensioenstelsel blijft behouden. Geen kortingen van de pensioenen, wel indexeren.
- werkgelegenheidsoffensief 45-plussers ook fiscaal. Werkgevers ontlasten bij in dienst nemen senioren. Afschaffen extra vrije dagen voor senioren, waardoor ze niet extra duur zijn.
- koopkracht van ouderen wordt hersteld en houdt in de toekomst gelijke tred met werkenden.
- afschaffing successiebelasting voor kinderen, om te beginnen tot € 250.000,-.

Zorg

- niet meer bezuinigen op de zorg en de thuiszorg. Meer erkenning en geld voor thuiszorgers.

Veiligheid en justitie

- politiebureaus en wijkagenten komen terug in alle wijken.

Europa

- 50PLUS is kritisch voorstander van deelname aan de EU en van de euro, maar wil niet dat we opdraaien voor wanbeleid en tekorten andere landen.
- streng maar rechtvaardig vluchtelingenbeleid. Nederland levert voor echte noodgevallen verhoudingsgewijs een bijdrage. Economische vluchtelingen worden teruggestuurd. Grenzen beter bewaken.
- het Nederlandse paspoort wordt aan nieuwkomers pas verstrekt na een verblijfstermijn van tien jaar. Voorwaarden: een gemeentelijk 'bewijs van goed gedrag', volledige beheersing van de Nederlandse taal en een af te leggen verklaring van trouw aan de Nederlandse Grondwet.

Overig

- in alle treinen moet weer een wc komen.
- voordelig reizen openbaar vervoer ouderen buiten de spits. Op alle perrons, bus- en tramhaltes zitplaatsen voor ouderen en gehandicapten.
- uit alle wet- en regelgeving, landelijk en lokaal, moet leeftijdsdiscriminatie worden geschrapt.
- gemeentelijke ouderencoaches helpen op vrijwillige basis senioren met o.a. internet, taal, administratie.

Kleine partijen

Vrijzinnige Partij

Economie/begroting

Werk en arbeid:

- invoering van een onvoorwaardelijk basisinkomen ter hoogte van € 800 per maand voor iedereen boven de 18 jaar, woonachtig en ingeschreven in Nederland (vervangt de bijstand en de AOW).
- afschaffing van de Participatiewet en de flexwet Werk en Zekerheid.
- betere waardering en positionering van onbetaald (vrijwilligers)werk.
- invoeren van een integrerende staatssecretaris voor Innovatiebeleid; startups krijgen tijdelijke gratis bedrijfshuisvesting; fiscaal instrument "innovatiebox" wordt versterkt om Research en Development van grote ondernemingen te stimuleren.

Belastingen

Werk en inkomen:

- progressief belastingstelsel waarbij het basisinkomen niet wordt belast.
- werken wordt gestimuleerd door een belastingvrijstelling inkomen uit arbeid tot € 2.400 per jaar.
- invoering van een nieuw toptarief van 65 % voor inkomens boven de Balkenende-norm (vanaf € 229.001 per jaar).
- invoering van een 'groene hypotheekrenteaftrek': een fiscale beloning voor huizenbezitters die geen CO2-uitstotend woon-werkverkeer veroorzaken door binnen een straal van 10 kilometer van hun werk te wonen.

Sparen en vermogen:

- sparen wordt gestimuleerd door de behaalde rendementswinst tot € 1.000 per jaar belastingvrij te laten zijn.
- afschaffing van box 3 belasting: de vermogensrendementheffing. Positief geëffectueerde winst en daarmee de gerealiseerde meerwaarde op vermogen valt onder box 1 belasting uit inkomen en winst.
- het belasten van vermogensoverdracht moet worden gewijzigd, niet de schenker maar de ontvanger van schenkingen dienen de belasting te betalen.
- afschaffing van de erfbelasting: eerstelijns erfgenamen (partner, kinderen) worden volledig vrijgesteld van erfbelasting tot € 1 miljoen.

Onderwijs

- collegegeld, studiekosten en studenten OV-kaart moeten volledig door de overheid betaald worden.
- scholen (bestuur, leraren, ouders en leerlingen) moeten zelf vrij invulling kunnen geven aan hun curriculum, zoveel mogelijk gericht op de individuele leerling
- voor een leven-lang-leren beleid. Dat betekent dat iedereen ongeacht de leeftijd betaalbaar toegang moet houden tot onderwijsinstellingen. De leeftijdsgrens van 55 jaar in het stimuleringsprogramma Leven Lang Leren wordt afgeschaft.
- snelle invoering van het wetsvoorstel Ruimte voor nieuwe scholen. Hierbij is de garantie van groot belang dat een laatste school van een specifieke denominatie in een dorp of wijk niet gedwongen wordt opgeheven.
- (internationaal) burgerschap moet structureel aan bod komen op scholen als onderdeel van het totale onderwijsprogramma. Internationalisering maakt hier integraal onderdeel van uit.

Zorg

- AOW wordt vervangen door het onvoorwaardelijke basisinkomen.
- zolang de AOW gehandhaafd blijft, pleit de VP voor een flexibele AOW-ingangsdatum: mensen mogen zelf kiezen of ze vijf jaar eerder (dan 67) of vijf jaar later met pensioen gaan.
- meer geld naar thuiszorg; eenzaamheid van ouderen moet worden tegengegaan door goede dagbestedingsvoorzieningen, maatwerk WMO en ambulante dagbesteding.
- de reguliere mondzorg moet worden aangevuld met algehele complementaire mondzorg.
- de VP is tegen de donorwet.
- de VP is voorstander van zelfbeschikking over het einde van je leven; er moeten duidelijke waarborgen zijn, zoals de directe betrokkenheid van een arts en psycholoog bij de levensbeëindiging.

Veiligheid en justitie

- softdrugs legaliseren voor personen boven de achttien jaar; softdrugs kunnen dan legaal geproduceerd en gecontroleerd worden.
- handhaving van de harde aanpak tegen harddrugs wegens de hevige verslavingsproblematiek.
- Jeugdwet en Jeugdzorg: de VP wil een grondige evaluatie van de Jeugdwet en de praktijk.

Europa

- de euro blijft bestaan, maar alle Nederlanders, bedrijven, banken en organisaties krijgen de verplichting om betalingen en ontvangsten in ongeacht welke valuta te accepteren en te verwerken zonder meerkosten.

- asielzoekers moeten naast de huidige tegemoetkomingen, recht krijgen op een 'inburgeringsvoorschot' (een lening tegen nul procent rente die naar financiële draagkracht terugbetaald mag worden).

Overig

- alle musea worden voor iedereen tot 25 jaar gratis. Daarboven kan iedereen de museumjaarkaart gratis aanvragen.
- afschaffen van de wintertijd; voortaan wordt slechts de zomertijd nog gehanteerd aangezien de wissel tussen zomer- en wintertijd een aanslag is op de gezondheid.
- harde aanpak van eigenaren en management van bedrijven die ecocide plegen; zij moeten straffen krijgen die vergelijkbaar zijn met een straf voor een misdrijf tegen de mensheid.
- elke twaalf jaar een referendum over nut en noodzaak van het koningshuis
- invoeren van een levende zadenbank en bewerkstellen van horizontale resistentie om te voorkomen dat onze voedselproductie beperkt en gereduceerd wordt tot gepatenteerde en genetisch gemanipuleerde gewassen (GMO).
- draadloos internet moet slechts in een deel van de trein aangeboden worden, zodat reizigers kunnen kiezen of ze blootgesteld willen worden aan straling.

Onderwijs

- onderwijs op alle niveau's is een burgerrecht. Mensen moeten ook op latere leeftijd gelijke en gemakkelijke toegang hebben tot onderwijs. Het recht op onderwijs is dus onafhankelijk van economische of culturele achtergrond.
- kinderen moeten door lessen over de omgang met internet en andere media beter voorbereid worden op de globaliserende wereld. ICT-onderwijs op de basisschool en verplichte Engelse les vanaf groep 4.
- volgen van thuisonderwijs makkelijker maken. Wel met toetsing om te garanderen dat kinderen het vereiste niveau hebben.
- vrije toegang tot onderwijs(materiaal) en kennis. Lesmateriaal moet zoveel mogelijk vrij en online toegankelijk zijn, hetzelfde geldt voor colleges.

Economie/begroting

- het uitwerken van een muntunie met gelijk fiscaal beleid met landen die cultureel en economisch op Nederland lijken.
- geldcreatie onderbrengen bij een onafhankelijk, transparant werkend orgaan zonder commercieel belang.
- banken dienen zich op te splitsen tot onderdelen, die zonder maatschappelijke gevolgen failliet kunnen gaan.
- belastingafspraken met multinationals worden verboden.
- uitvoeren van pilots met het onvoorwaardelijk basisinkomen. Mochten deze pilots slagen dan de invoering hiervan.
- vrije keuze van pensioenfondsen.
- woningcorporaties krijgen als primaire taak het beschikbaar stellen van voldoende betaalbare huurwoningen.
- hypotheekrenteaftrek aftoppen bij een plafond van 1.000.000 euro, om vervolgens dit plafond geleidelijk te verlagen.

Zorg

- ontwikkeling van geneesmiddelen moet terug naar de overheid, zodat ook minder winstgevende medicijnen op de markt worden gebracht. Het patent op medicijnen moet worden afgeschaft.
- eigen risico moet worden afgeschaft.
- het beschikbare budget voor jeugdzorg moet omhoog en er moet betere controle komen op dit soort zorg. De privacy van jeugdige patiënten moet beter beschermd worden.

- gegevens van en over de patiënten blijven altijd eigendom van de patiënt zelf.

Veiligheid en justitie

- politie moet terug naar het ministerie van Binnenlandse Zaken.
- er moet meer worden geïnvesteerd worden in fiscale recherche om belastingfraude aan te pakken.
- BOA's mogen geen geweld meer gebruiken en geen wapens meer dragen.
- uitbreiding Team High Tech Crime om cybercrime tegen te gaan. Daarnaast moet de aanpak cybercrime een integraal deel worden van de politieopleiding.
- in verband met identiteitsfraude moet het makkelijker zijn om je BSN te veranderen.
- speciale terrorismewetgeving dient te worden afgeschaft. Huidige strafrechtelijke wetgeving is afdoende om criminele organisatie aan te pakken.
- drugsbezit moet uit het strafrecht gehaald en gedecriminaliseerd worden. Cannabis wordt volledig gelegaliseerd.

Europa

- om het democratisch gebrek van de EU op te vangen dient het Europees Parlement wetgevende macht te krijgen en eindverantwoordelijk voor EU-beleid te worden.
- burgers worden direct bij EU-wetgeving betrokken via E-democracy en burgertoppen.
- elke afspraak tussen een lobbyist en een lid van het Europees Parlement of de Europese Commissie komt in een openbaar te raadplegen agenda.
- onderhandelingen over TTIP, CETA en TiSA dienen stopgezet te worden. Zij worden herstart als nieuwe transparante onderhandelingen. Burgers dienen inspraak te hebben in deze onderhandelingen door middel van E-democracy en burgertoppen. Nederland zal handelsverdragen pas ondertekenen nadat zij zijn goedgekeurd door de bevolking in een referendum.

Overig

- instelling van een ministerie van Digitale Infrastructuur en de instelling van een staatssecretaris van Gegevensbescherming.
- wetenschappelijke publicaties moeten altijd vermelden wie de financierder van het onderzoek is, daarnaast moet alle publicaties vrij toegankelijk worden gemaakt. Alle relevante informatie rond een uitgevoerd wetenschappelijk onderzoek dient te worden gepubliceerd, ook niet significante resultaten.
- Nederland moet Edward Snowden politiek asiel verlenen.

Economie/begroting

- invoering van een 15,6% vlaktaks met een belastingvrije som van € 20.000.
- verlaging van de vennootschapsbelasting naar 10%. Uiteindelijk moet deze belasting afgeschaft worden;
- zo snel mogelijk afbouwen van het begrotingstekort. In de toekomst moet het hebben van een staatsschuld verboden zijn.
- afschaffing van het algemeen verbindend verklaren van cao's en het verplichten van arbeidsvoorwaarden.
- afschaffen van ontwikkelingshulp betaald van belastinggeld.
- afschaffen van het wettelijk minimumloon. Het wettelijk minimumloon moet vervangen worden door (bindende) afspraken tussen werknemer, vakbond en werkgever.
- gemeenten mogen samen met de plaatselijke ondernemers zelf te bepalen wanneer winkels open mogen zijn. De enige beperking is dat er geen extra overlast voor omwonenden mag zijn.
- minder regels op zaken als prijs, sterkte, of hoeveelheid die mag worden geproduceerd of gekocht van welke product dan ook.

Europa

- Nederland moet uit de EU stappen en zich aansluiten bij de Europese Vrijhandelsassociatie, die bestaat uit Zwitserland, Noorwegen, IJsland en Liechtenstein. De samenwerking tussen de EVA-landen beperkt zich tot vrijhandel.
- afschaffen van landbouwsubsidies van de EU.
- invoeren van een nieuwe nationale valuta naast de euro, zoals een gulden. Iedereen is vrij om te betalen met een valuta naar keuze. We pleiten ook voor de volledige scheiding van geld en staat.

Zorg

- afschaffen van het verplichte eigen risico.
- over vier jaar moet de verzekeringsplicht afgeschaft zijn.
- afschaffen van de beperkte keuzevrijheid van zorgaanbieders.
- afschaffen van de collectieve verzekeringen.
- iedereen heeft het recht om medische hulp of vaccinatie te weigeren.
- wilsbekwame mensen hebben het recht om hun leven te beëindigen wanneer zij dat willen. Anderen, zoals artsen en verpleegkundigen, zijn nooit verplicht hieraan mee te werken.

Veiligheid en justitie

- er moet meer ruimte komen voor particuliere veiligheidsbedrijven, al dan niet verbonden aan verzekeraars.
- afschaffen van het verbod op wapenbezit en invoering van een brevetsysteem. De persoon die zo'n brevet aanvraagt, zal aan een aantal voorwaarden moeten voldoen.
- afschaffen van de algemene identificatieplicht. Iedere privépersoon en iedere particuliere organisatie is wél vrij om legitimatie te eisen van een persoon bij het afsluiten van een contract of het betreden van het grondgebied van een eigenaar.
- afschaffen van door de overheid betaalde politie en beveiliging bij voetbalwedstrijden en evenementen.
- legalisering van softdrugs.
- misdadigers moeten alle schade vergoeden aan het slachtoffer.

Defensie

- de LP is tegenstander van buitenlandse interventies.
- als de overheid dus met wapens wil ingrijpen, zal ze het geld daarvoor via crowdfunding bij elkaar moeten krijgen. Dit betekent dat iedere burger zelf kan bepalen of hij wel of niet wil bijdragen aan een gewapend conflict.
- de LP wil terug naar een slagvaardige en betaalbare defensie, primair bedoeld voor het verdedigen van Nederlandse belangen.

Overig

- afbouwen van de subsidie van de publieke omroep in de loop van vier jaar, terwijl er nieuwe vormen van financiering worden gezocht.
- Nederland moet zo snel mogelijk uit organisaties als de Verenigde Naties en de NAVO stappen.
- de LP stelt een systeem van immigratie in drie stappen voor. Een immigrant heeft dan een toeristenvisum nodig om in Nederland te wonen en werken of later een permanente verblijfsvergunning wil verkrijgen. Het toeristenvisum is 5 jaar geldig. Na het verlopen van het toeristenvisum kan de houder dit visum laten omzetten naar een permanente verblijfsvergunning. Deze verblijfsvergunning kent dezelfde rechten als een toeristenvisum, maar met een sterkere rechtsbescherming tegen uitzetting. Na een tweede periode van 5 jaar kan de houder van een permanente verblijfsvergunning het staatsburgerschap aanschaffen.

DENK

Samenleving

- invoeren van een minister van Wederzijdse Acceptatie
- nieuwe feestdag: Nationale Dag van het Staatsburgerschap
- diversiteitsquota bij overheid en bedrijfsleven
- wie discrimineert moet verplicht contact maken met slachtoffer via een contacttaakstraf
- de termen 'Allochtoon' en 'Autochtoon' moeten verdwijnen
- formele excuses voor slavernijverleden en excessen in Indonesië
- afschaffen van de racistische elementen in de karikatuur van 'Zwarte' Piet
- wettelijke taakstelling 'intercultureel' contact op scholen
- namen van straten, bruggen en tunnels die koloniale helden vereren worden gewijzigd

Economie/begroting

- kinderbijslag verhogen en inkomensafhankelijk maken.
- terugdraaien van de versnelde verhoging van de AOW-leeftijd naar 67
- bonussen evenredig uitkeren onder werknemers
- wegnemen van loonongelijkheid tussen mannen en vrouwen bij gelijkwaardig werk
- verplichte arbeidsongeschiktheidsverzekering en aantrekkelijker maken sparen pensioenen zzp'ers
- verlichting van regeldruk voor ondernemers
- meer belastingvoordelen voor het mkb
- overgang naar een circulaire economie

Onderwijs

- meer talenonderwijs in primair- en voortgezet onderwijs (aanbieden van Portugees, Spaans, Mandarijn, Turks en Arabisch als keuzevak)
- stagegarantie voor studenten
- afschaffen leenstelsel en invoeren van inkomensafhankelijke basisbeurs
- onderwijsvrijheid mag niet selectief worden toegepast
- meer geld voor onderwijsachterstandenbeleid
- maximum klassengrootte van 25 leerlingen in het primair en voortgezet onderwijs

Zorg

- afschaffen eigen risico en verantwoordelijk maken zorgverzekeraars
- de geneesmiddelenindustrie hervormen, lagere prijzen geneesmiddelen.
- één wettelijke vastgelegd pakket van gemeentelijke basiszorg
- verbeteren ouderenzorg
- versterking van de positie van de zorg waar geen verwijzing voor nodig is

Veiligheid en justitie

- taken van defensie beperken tot verdediging, vrede en wederopbouw
- bestrijding van politiegeweld en etnisch profileren politie
- kindermisbruik voortaan bestraffen met chemische castratie.
- duizend agenten opleiden om racisme tegen te gaan. DENK spreekt van 'racismepolitie'
- burgers krijgen inspraak bij de inzet van de politie in hun wijk

Europa

- DENK gaat niet akkoord met CETA, TiSA en TTIP
- kritische vermindering van regels en eisen die door de EU worden opgelegd
- uitbreiding van de rechten van het Europees Parlement
- DENK is voor de EU. Europese vrijhandel, vrede en solidariteit kennen veel voordelen voor Nederland

Overig

- erkenning van de Palestijnse staat
- nationaal verbod op kernwapens, inspanningen voor een internationaal verbod
- versterking van de band tussen Nederland en Suriname en Nederland en Indonesië
- stemrecht vanaf 16 jaar
- niet lijstvolgorde, maar meeste stemmen bepaalt wie in de Kamer komt.
- investering in groene energie
- gratis openbaar vervoer voor minima en ouderen
- aandacht voor de Caribisch-Nederlandse samenleving

Economie/begroting

- Eén laag tarief in de inkomstenbelasting (vlaktaks) van 25 procent.
- Een belastingvrije voet van 10.000 euro.
- Eén btw-tarief van 15 procent.
- 10 procent lagere accijnzen op brandstof, alcohol en tabak.
- Gezonde overheidsfinanciën: van een begrotingstekort naar een begrotingsoverschot.
- stoppen met ontwikkelingshulp, behalve noodhulp. Geen hulp, maar handel.

Zorg

- AOW verhogen en de leeftijd vastzetten op 67. Deze wordt daarna niet meer verhoogd.
- Individualiseer de zorg: vrije keuze basispakket, lagere maandelijkse premie, lager eigen risico.
- Weg met corporatisme in de zorg.

Onderwijs

- Geen samenvoeging van het hoger beroepsonderwijs en het wetenschappelijk onderwijs.
- Selectie aan de poort: bij HBO, WO en lerarenopleiding.
- Individualisering in het onderwijs, leerlingen de ruimte geven om op eigen niveau te werken.
- Hogere salarissen voor leraren.

Veiligheid en justitie

- 1 miljard extra voor politie, justitie en de inlichtingen- en veiligheidsdiensten.
- Hogere straffen voor zware misdrijven.
- Levenslang is levenslang.
- Meer agenten en betere bewapening van agenten.
- Een puntenpaspoort voor mensen met een dubbele nationaliteit, bij verlies van alle punten vervalt het Nederlanderschap.
- Meer dan 5 miljard extra voor defensie.

Immigratie

- Nederland gaat over immigratiebeleid, niet de EU.

- streng immigratiebeleid, naar Australisch model.
- immigranten kunnen de eerste 10 jaar geen aanspraak maken op onze sociale zekerheid.
- asielzoekers worden opgevangen in de regio. Nederland kan daar financieel aan bijdragen via het budget voor noodhulp.
- sluiting van moskeeën waar wordt opgeroepen tot geweld.
- Nederlandse taal centraal stellen bij inburgering. Taalniveau bij inburgeringsexamen omhoog.

Europa

- een referendum over de vraag of Nederland lid moet blijven van de huidige EU (nexit-referendum).
- ontmanteling van de EU: terug naar de kern (alleen economische samenwerking).
- kleinere Europese Commissie, afschaffing Europees Parlement.
- euro splitsen in noordelijke munt en zuidelijke munt.
- groot voorstander van handelsverdragen zolang het niet ten koste gaat van nationale soevereiniteit.

Overig

- heractivering van de dienstplicht. Militair of sociaal. Dienstplichtigen nooit op uitzending.
- puur ceremonieel koningschap, naar Zweeds model.
- van twee- naar éénkamerstelsel: Eerste Kamer afschaffen.
- provincies verdwijnen als bestuurslaag.
- voorstander van gekozen burgemeester, bindend referendum.
- kleine publieke omroep, één publieke tv- en radiozender.
- meer wegen, maximumsnelheid op alle snelwegen 130 km/u, goedkoper openbaar vervoer.

Democratie

- bindende referenda en volksinitiatieven naar Zwitsers model
- gekozen burgemeesters
- direct door het volk gekozen minister-president
- digitaal (hoofdelijk) stemmen in de Tweede Kamer

Economie/begroting

- Nederland moet het Silicon Valley worden Europa
- belastingvrije voet van 20.000 euro voor iedere Nederlander
- grondige vereenvoudiging van het belasting-, toeslagen- en premiestelsel
- soepel ontslagrecht voor MKB

Sociale zekerheid/zorg

- werken moet aanzienlijk meer lonen dan een uitkering
- geen winstuitkeringen door zorgverzekeraars
- terugdringen bureaucratie in de zorg
- pensioenen onder nationaal toezicht, niet onder EU-jurisdictie
- substantiële koopkrachtverbetering voor AOW-ers via belastingvrije voet

Onderwijs

- meer aanzien voor onderwijzers door betere salariëring, minder papierwerk en meer autonomie
- basisonderwijs naar Fins model
- versoepeling Wet Passend Onderwijs
- herinvoeren basisbeurs voor studenten

Europa

- een NEXIT referendum zoals in het Verenigd Koninkrijk
- referendum over de Euro en de open grenzen
- direct stoppen met uitbreiden EU

- zoveel mogelijk terughalen van nationale soevereiniteit

Veiligheid en justitie/immigratie

- herinvoeren van grenscontroles om criminaliteit en terrorisme effectiever aan te kunnen pakken
- zwaardere straffen voor gewelds- en zedendelicten
- defensie-uitgaven omhoog; naar minstens 2 procent van het BBP
- asielbeleid naar Australisch model, Nederland beslist zelf wie hier wordt opgevangen
- asielaanvraag leidt niet maar automatisch tot permanente verblijfsvergunning maar tot tijdelijke opvang
- invoering greencard-systeem naar Amerikaans model

Overig

- investeren in digitale infrastructuur
- promoten Nederlandse geschiedenis en cultuur
- normale, constructieve omgang met Rusland
- inzetten op duurzame groei

Nieuwe Wegen

Speerpunten

- integratie betekent meedoen, vrouwen bepalen zelf hoe zij hun leven inrichten, Syriëgangers worden niet meer toegelaten in Nederland.
- kleinschaligheid, aandacht en professionals staan in de (ouderen)zorg centraal.
- er komt een nieuw Europees verdrag, de Europese Commissie wordt een ambtelijk apparaat, het Europees Parlement bestaat uit nationale vertegenwoordigers die een aantal keer per jaar bijeen komen.
- handelsakkoorden en verdragen worden herzien.
- er komt een nieuw sociaal akkoord waarbij alle arbeidsmarkt wetgeving MKB proof wordt.
- de menselijke maat keert terug in het onderwijs, klassen worden kleiner en beroepsonderwijs wordt weer dicht bij jongeren en samen met bedrijven georganiseerd.
- minder vluchtelingen, maar betere opvang wanneer ze wel toegelaten zijn. Echte vluchtelingen worden toegelaten nadat ze artikel 1 van de Grondwet hebben onderschreven.
- meer focus op werken in de bijstand, menselijke maat in begeleiding naar werk staat centraal.
- zorg moet betaalbaar en toegankelijk worden, eigen risico in de zorg verdwijnt.
- ongelijkheid in het onderwijs bestrijden, cultuur voor iedereen bevorderen.
- er worden regelmatig bindende referenda gehouden.
- betere organisatie van binnenlandse veiligheid en de verdediging van ons land, langlopende militaire interventies zijn ongewenst.